

Мета законопроекту «Про наукову і науково-технічну діяльність» – інтеграція науки та освіти. На цьому наголосив міністр освіти і науки С. Квіт під час прес-конференції, присвяченій презентації проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», що відбулася 22 травня 2015 р.

У прес-конференції взяли участь заступник міністра освіти і науки М. Стріха, академік НАН України М. Ільченко, професор С. Вижва, професор О. Наконечний.

Міністр освіти і науки України повідомив, що на засіданні уряду, що відбулося 20 травня 2015 р., схвалено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», яким базовий Закон викладається в новій редакції.

С. Квіт зазначив, що сьогодні потрібно суспільству пояснити загальні ідеї, які повинні привести до змін в організації наукових досліджень в Україні. «Наукова сфера надзвичайно важлива для розвитку країни та суспільства, вищої освіти, тому що не буває вищої освіти без науки», – підкреслив С. Квіт. За його словами, потрібно зберегти ті традиції, які має українська наука, але водночас врахувати проблеми, які виникли у країнах на пострадянському просторі.

Як повідомив С. Квіт, реформування організації наукових досліджень у пострадянських країнах не мало ще успіху, а Україна розробляє свій шлях реформ.

Заступник міністра освіти і науки М. Стріха сказав, що розробка законопроекту – це колективна робота експертів наукового середовища та подякував їм за фахові поради.

М. Стріха зазначив, що законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» розроблено МОН України відповідно до завдань, визначених Програмою діяльності Кабінету Міністрів України. «Ми не робили цілком нового тексту закону, ми відштовхувалися від тих напрацювань, які були раніше, та зробили так, щоб максимально полегшити життя конкретного науковця та наукової установи», – наголосив заступник міністра.

За словами М. Стріхи, головна мета внесення змін у наукову діяльність – це удосконалення наукової діяльності з урахуванням вимог сьогодення, коли Україна стала на шлях євроінтеграції, і коли підписано угоду про асоційовану участь нашої держави в науково-інноваційній програмі ЄС «Горизонт-2020».

Заступник міністра повідомив, що законопроект містить низку принципових інновацій – створюється Національна рада України з питань розвитку науки і технологій. «Це буде майданчик, де науковці зустрічатимуться з урядовцями для вироблення основ державної наукової політики», – підкреслив М. Стріха.

За словами заступника міністра, на раду покладатимуться функції стратегічного планування, бюджету, звітування Національної академії наук України та контролю за діяльністю Національного фонду досліджень.

Як пояснив М. Стріха, у комітет Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, увійдуть 24 особи, які представлятимуть наукову спільноту та демократичним шляхом обиратимуть голову ради. Пропозиції щодо членства в цій організації вносяться громадськими науковими організаціями.

Крім того, законопроектом передбачено створення Національного фонду досліджень, основною функцією якого буде грантова підтримка. М. Стріха повідомив, що в країні є фонд досліджень, але сьогодні його бюджет становить 14 млн грн.

На новостворений фонд покладатимуться функції розвитку матеріально-технічної бази наукових досліджень і розробок високого рівня, стажування наукових працівників за кордоном, організації та проведення конференцій, симпозіумів та популяризації науки. При цьому фонд буде мати можливість надавати індивідуальні, колективні та інституційні гранти. Голова фонду буде призначатися урядом за пропозицією наукового комітету.

Крім того, за словами заступника міністра, велика увага в законопроекті приділяється демократизації процедур внутрішнього управління у Національній академії наук України та в галузевих академіях наук.

Окремо фіксується норма щодо статусу національних академій як головних розпорядників бюджетних коштів та зберігаються положення чинного закону щодо права академічної самоврядності та самостійного вирішення національними академіями всіх питань, що стосуються реалізації такого права. Водночас запроваджено норми, які стимулюватимуть інтеграцію академічної та університетської науки.

Під час прес-конференції М. Стріха зазначив, що міністерство завжди відстоювало точку зору, що Національна академія наук України має залишатися самостійною та самоврядною.

«Потенціал академії фактично не використовується, та 11 тисяч кандидатів та докторів наук, які працюють у наукових установах, не мають впливу на рішення», – повідомив М. Стріха (*Сергій Квіт: Мета законопроекту «Про наукову і науково-технічну діяльність» – інтеграція науки та освіти // Міністерство освіти і науки України (<http://goo.gl/y4FrGf>). – 2015. – 22.05).*